

רק לעיתים רחוקות ניתנת רשות הדיבור לראשי ממשלות בישראל במהדורות החדשות. עשה זאת דוד בן-גוריון שעה שהודיע על לכידתו של אדולף אייכמן ועשה זאת לוי אשכול המונה, שעה שהודיע על פרוץ מלחמת ששת הימים.

בשבעה ביום השני בשעה 22.00, בקע קולה של גולדה מאיר מעל גלי האתר. הב- שורה המרעישה שהיא מצאה לנכון לבשר לעם כמו פיה: קבלת מכתב מ'18 משפחות יהודי, גרוויה, הקובלים על המכשולים ש- מניחים לטוטנות ברית-המועצות בורכס ל- עליה לארץ.

גולדה לא רק הודיעה על המכתב אלא גם הקריאה את תוכנו, מבצע שכל קריין חדשות היה עושה זאת הרבה יותר טוב ממנה, ומסרה על פעולת משלחת ישראל באו"ם בנושא זה.

מוציא מן המבוך. נכון כי עצם ה- ידיעה היתה חדשה.

אולם גם כך, קשה היה להבין את חשיבות המאורע שהביאה אותו לדוגה בה תצטרך ראש הממשלה הישישה להטריח את עצמה ולבשרו לעם.

התכסיס היה שקוף מדי. שבועיים אחרי הבחירות נקלעה ישראל לסערה צבורית ש- כלל לא נידונה במערכת הבחירות — מדי הטלחיויה, סערה זו הטילה צל כבד על יוקרתה של ראש-הממשלה, שבקשנותה נכנסה למבוך והסתככה ללא צורך בפרישה שולית.

היה צורך למצוא נושא דחוף שיעתיק את התעניינות הציבור ממדי הטלחיויה לאפי- קים אחריה. משום מה האפיל מרד הטלחי- ויה גם על התלקחות הזירה הדרומית של המדינה ועל מלחמת היאוש של נאצר. לצו- רך זה נופח מכתב יהודי גרוויה בבומבס- טיות כה גדולה.

מבלי לגרוע מחשיבותה של הפרשה לכש- עצמה, הזכיר התכסיס הגלוי של גולדה את תכסיסיהם של משטרים מסוימים המנסים להסיח את דעת הציבור מבעיות פנים בעו- רת בעיות חוץ מעיושות.

חלי'אביב

הסגן

הגי'נג'י

יהודה מאיר אברמוביץ' אדום-הזקן לא שכח את הימים בהם היה בעל דוכן למכירת פירות וירקות בשוק בצאל בתל-אביב. לכן הוא שומר בחרדה על כיסאו כסגן ראש עיריית תל-אביב.

לנציג אגודת-ישראל יש, כמו לכל עסקן דתי אחרי תביעות בשטח השבת, החינוך, הכשרות. אך מעל לכל התביעות הללו עומד הכיסא עצמו.

לכיסא של אברמוביץ' צמודה גם מחלקה: מחלקת הסעד העירונית. לעסקן האגודתי חובש הקפוטוה ובעל התואר הרבני לא איכ- פת שחלק הארי של המנגנון במחלקה זו מורכב דווקא מנשים. להיסך: הוא מסתור יפה עם עשרות העובדות. הוא אינו מתערב בענייניהן, והן אינן מפרעות לו כאשר הוא מנצל קצת את המחלקה כדי להעדיף חברים של אגודת ישראל או סתם יהודים טובים, שאינם תמיד מיקריי-סעד מובהקים, כל ימות השנה חי ליהודה מאיר אברמ- ביץ חיים אידיאליים. הוא מקפיד על נקיין בגדיו, על ברוק נעליו, על משיקפיו ה- מצוחצחים. אבל פעם בארבע שנים הוא מוכרח לעבור את הסיט. תחילה עליו להיבחר מחדש למועצת העירייה, וכמעט תמיד מנבאים לו "הפעם לא יעבור" אחרי שהוא עובר, מתחיל המירוץ השני: לעבר הסגנות.

אברמוביץ' סוקר מהר את מערך הכוחות, מחליט לתמוך בזה שיבטיח לו את הסגנות ואת מחלקת הסעד. כך עשה גם לפני שבוע, כאשר החליט להצטרף לקואליציה של המע- רך, ל"ע וע"מ. ראש-העיר המיועד, יהושע רבינוביץ, הבטיח לו סגנות וראשות המח- לקה השנה שלו.

"הגי'נג'י בנגד!" בלילה בו התמס הסכסך בין אברמוביץ' לרבינוביץ, ישבו עס- קני המפד"ל, שקיבלו הפעם שדושה חברים במועצה במקום השניים שהיו להם קודם, (המשך בעמוד 20)

ים של דם ושמים של אש" הבטיח נשיא מצרים השבוע בנאומו

נאצר תחפש צרות

בד, יתכן שמבצע ראהו אחד או שניים היו מספיקים. העובדה שהתקפות המצריות נמ- שכות והולכות מעידה כנראה על כוונה אחרת.

נראה שלטיי מצרים הגיעו למסקנה כי עליהם לגרור בכוח את ישראל לקראת עי-

שניתן להשיגו בפלישה או במלחמת התשה. מדוע, אם כן, פתח נאצר במלחמת היאוש שלו שהיא חסרת תכלית? אין ספק שהסיבה העיקרית היא שאינו יכול עוד להחריש, המהומות הבלתי פוסקות של צה"ל באמצע- עות חיל-האוויר והפשיטות לחופי סואץ,

כי יחסים בין אומות רגילות, שמנהיגיהם מודרכים על ידי ההגיון, היה הנאום מתקבל כהכרות מלחמה גלויה, המהרה עלה למלחמה בקנה מידה מלא, כולל פלישה ר- כיבוש שטחים. אבל כשהדברים באו מפיו של נשיא מצרים, גימל עבר אל-נאצר, איש לא ייחס להם חשיבות יוצאת מגדר-הרגיל.

היה זה הנאום הראשון של נאצר אחרי שלושה חודשי מחלה. הפעם לא ניסה לדבר חלקלקות, אלא דיבר בלשון גלויה. "אין תח- ליף למלחמה!" אמר, "אין לנו ברירה אחרת אלא לפלס לנו את דרכנו אל המטרה מעל לים של דם, כאשר השמיים עולים בלהבות." כדי להוכיח שהוא מתכוון גם למה שהוא אומר, צויה נאצר על צבאו לצאת למלחמה. תוך שבוע אחד התגלו מימדיה של האופוסר בה המצרית. בחזית התעלה חצו חיילי קומנדו מצריים את התעלה פעמיים לאור היום ופעם אחת בלילה, הניחו מארבים לסיוורים של צה"ל. שניים מהמארבים בוצעו על גב סוללת העפר הגובלת עם הגדה המזרחית של התע- לה, זו שבדין ישראל. המארב השלישי, מארב הלילה, בוצע בעומק של כ-1500 מטר. המארב הראשון הצליח מבחינת המצרים. הם הצליחו בו להרוג שניים מחילי סיור צה"ל, לפצוץ שלושה נוספים ולחטוף סמל בדואי מחילי הסיור.

במארב שני נכשלו המצרים כליל. הם פתחו באש על שיריה, לא הצליחו לפגוע בה, נסו מהשטח כשהם משאירים אחריהם הרוג ופצוע.

שני מארבים אלה בוצעו בגיורה הדרו- מית של התעלה. במארב שלישי, בגיורה הצפונית, נפצעו חמישה חיילי צה"ל כתוצאה מרימון שהוטל לידם.

שלושה מארבים אלה, שהיו ללא כל ספק נועזים ביותר, היוו את ההקדמה לנאומו של נאצר. לאחר הנאום נכנסה האופנסיבה המצ- רית למהלך מלא.

ליל המשחתות

קודת-השיא שלה היתה התקפת תותחי משחתת מצרית על מוצבי צה"ל בעומק סיני, לאורך ציר קנטרה-אל-עריש. במוצאי-שבת, עשר וקות לפני השעה 11 בלילה, נשמעו רעמי הפגזים באחד המקר- מות, שם חוו החיילים והחיילות — שהיו במקום בשל היות המקום מוצב עורפי, במרחק עשרות קילומטרים מקו החזית ב- תעלה — בסרט קולנוע. במשך חצי שעה לערך הומטרו על גיורה צרה כ-200 פגזים שבאו מכיוון הים.

הסתבר כי היתה זו משחתת מצרית, שיצ- אה מנמל פורט-סעיד, שהתקרבה אל החוף הישראלי בחיפוי טרפדות, ספינות-טילים ו- מטוסים, והפגיזה את החוף.

מטוסי חיל האוויר שהונקו אל המשחתת לא הצליחו, כפי הנראה, לפגוע בה. פגיעה ממוטס במשחתת גם לאור יום היא מבצע מסובך ומסוכן. בלילה הדבר כמעט בלתי אפשרי.

לא חלפו 36 שעות מאז ליל המשחתות וחיל האוויר המצרי הופעל גם הוא. בשני גיחות תקפו מטוסים מצריים מטרות ישר- אליות בצפון ובדרום התעלה, מבלי שיגרמו כל פגיעות או נזק.

גרייה אל תוך עימות

אין ספק כי פעילות מוגברת זו, שבנוסף אליה הצטרפו גם חקירות אר- טילריה וירי בתעלה עצמה, מבשרת שלב נוסף בהסלמה בחזית המצרית. אולם בעוד שנאצר מנסה להציג שלב זה כתחילתה של מערכה לשחרור השטחים המוחזקים, נראה שזו אינה מלחמת התשה וגם לא מלחמת שחרור, אלא מלחמת יאוש.

צורת המלחמה זו מהרה מעין הודאה בכש- לון של הצבא המצרי — אין הוא יכול לחצות את התעלה ולפלוש לסיני ואינו משיג גם כל הישגים בכתישת מעוזי צה"ל לאורך התעלה. תקיפות עקיפות במשחתות, מטוסים ומארבים, אינן יכולות להביא הישג

כך נערכו המארבים

חזק צדדי זה של תעלת סואץ ושתי גדו- תיה מדגים כיצד הצליחו המצרים לחצות בהסתר את התעלה לאור היום ולהניח מארבים לסיורי צה"ל העוברים בדרכים שמאחורי הסוללה. בעוד שהגדה המצרית היא מישורית, הרי בגדה הישראלית מתנוססת סוללת-עפר גבוהה כימעט לאורך כל התעלה. המצרים חדרו אל הגדה הישראלית, הניחו מארבים על גבי הסוללה, משם פתחו באש על הרכב הישראלי, אשר נע מתחת לסוללה.

תרשים המלחמה בתעלה

מפה זו מציגת את השלבים האחרונים במלחמת-היאוש של נאצר. במקום המסומן במספר (1) נערך המארב הראשון, בו נהרגו שני חיילי צה"ל. במקום המסומן במספר (2) נערך למחרת היום, מארב לילי. במספר (3) נערך המארב חיומי בצפון התעלה. מספר (4) מציג את המקום ממנו פתחה המשחתת המצרית באש אל חוף סיני. מספרים (5) ו-(6), מסמנים את המקום בו חדרו המטוסים המצריים השבוע.

מות מלא בכוח בחזית התעלה. עליהם ליי- צור פרובוקציות בקנה-מידה כזה שיחייבו את ישראל להגיב בפעולות נרחבות יותר מהפשיטות שנערכו בעבר. במקרה כזה, מבלי להחשיב את הנזק

מציגות את הצבא המצרי ככליריקי, גור- מות להורדת מורא עצומה הן בקרב ה- חיילים בחזית והן בקרב האזרחים בעורף. נאצר חייב להוכיח לעמו שהיוזמה נשארה שלו. אולם אם היה מתפשט לספק צורך זה בלי